

?Els Pjanic i la tragèdia del Drina

La família d'un dels nous fitxatges del Barça, va marxar de Bòsnia poc després del seu naixement per refugiar-se a Luxemburg i fugir així de la guerra que s'albirava al seu país natal

Pjanic, amb la bandera de Bòsnia | Futbolgrad

Un cop acabada la disputa d'aquesta inèdita edició de la Lliga de Campions el Barça incorporarà a les seves files al migcampista Miralem Pjanic, que es convertirà en el segon jugador bosnià, després de Meho Kodro, en vestir la samarreta blaugrana. Un fet que no és l'única coincidència entre dos futbolistes que, tot i haver nascut amb vint-i-tres anys de diferència, van exiliar-se gairebé al mateix temps d'una Bòsnia i Hercegovina que es trobava a les portes de la guerra.

Si Kodro va deixar la seva Mostar natal a finals de 1991 per incorporar-se a les files de la Reial Societat donostiarra, quan els conflictes bèl·lics balcànics ja havien esclatat a Eslovènia i Croàcia i anaven camí de fer el mateix a Bòsnia, Pjanic ho va fer una mica abans, mesos després del seu naixement a Tuzla, el 2 d'abril de 1990, per acompanyar al seu pare, també futbolista, que havia aconseguit un contracte amb un equip semiprofessional de la petita ciutat luxemburguesa de Schiffange.

Meho Kodro vestint la samarreta de la selecció de Bòsnia i Hercegovina, en el debut oficial com a la local d'aquest combinat, l'abril de 1996, quan el bosnià era encara jugador del Barça. Foto: Danilo Krstanovic

Curiosament, Fahrudin Pjanic va aconseguir que el club amb el que tenia contracte a Iugoslàvia, el FK Drina de Zvornik, un modest equip que competia a la tercera divisió, li facilités la documentació necessària pel seu traspàs internacional gràcies al petit Miralem. Fahrudin havia reclamat els documents en diverses ocasions al seu club però sempre havia obtingut una resposta negativa. Davant d'aquesta circumstància, la seva esposa Fatima, amb el nadó en braços, va decidir presentar-se a les oficines del Drina per tal d'obtenir la documentació. Tot i la negativa inicial, els plors del petit Miralem van acabar per entendre a la secretària del club que, finalment, va accedir a facilitar els documents als Pjanic que els permetrien enfilar camí de Luxemburg. ¿Està bé, ho faré, però només per aquest petit nadó? els va dir la responsable administrativa del Drina.

Les llàgrimes de Miralem, doncs, van ser el passaport que va permetre a la seva família abandonar una Bòsnia i Hercegovina que s'encaminava cap a la guerra i refugiar-se a Luxemburg, des d'on van viure la tragèdia que poc després va assolir el seu país.

Tot i que els Pjanic vivien a Tuzla, segurament la ciutat que amb més orgull assumia la seva composició multiètnica com ho demostra el fet que, a les eleccions de 1990, es va convertir en l'única de Bòsnia on els nous partits nacionalistes serbi, croat o bosniàc (entès com a bosnià musulmà) no van aconseguir el control de l'ajuntament, el seu pare defensava els colors del Drina de Zvornik, una localitat situada a una cinquantena de quilòmetres de Tuzla, tot just a la frontera serbo-bosniana, que comptava amb una majoria de població bosniàca però amb una significativa presència sèrbia que arribava a un terç dels habitants.

La frontera entre les repúbliques de Sèrbia i de Bòsnia, integrades totes dues al si de la Iugoslàvia federal, venia en bona part definida pel curs del riu Drina, que s'erigia en un element essencial de la identitat del territori. Conegut internacionalment per l'obra *Un pont sobre el Drina*, escrita pel premi Nobel de literatura Ivo Andric, aquest riu separava la Sèrbia cristiana ortodoxa i la Bòsnia musulmana i els ponts que s'hi havien construït eren metàfores de l'entesa i la convivència entre

civilitzacions.

El Drina, al seu pas per Visegrad, amb el pont que va inspirar l'obra d'Ivo Andric. Foto: Cornelius Bechtler

És per això que l'adopció del mateix nom que el riu era molt recurrent a l'hora de batejar diverses entitats de les poblacions situades en el seu curs. Sense anar més lluny, a Iugoslàvia existien diversos clubs de futbol amb aquesta denominació: el de Zvornik, on jugava Fahrudin Pjanic; el de Visegrad, on transcorria l'acció de la novel·la d'Ivo Andric; el de Batar, una minúscula localitat que no arribava als quatre-cents habitants; i el de Ljubovija, aquest darrer, a diferència dels anteriors, ja en territori de la república de Sèrbia.

La situació geogràfica de Zvornik va convertir la ciutat en un indret estratègic de primer ordre en el marc de la guerra que va esclatar a Bòsnia després de la negativa sèrbia a acceptar la independència que el país havia proclamat després del referèndum celebrat l'1 de març de 1992. La ciutat, situada a la riba del Drina, ja havia jugat un paper important durant la Segona Guerra Mundial, quan havia estat alliberada de la dominació ústaixa -que l'havia integrat a l'Estat independent de Croàcia còmplice del nazisme- gràcies a la primera Brigada Proletària dels partisans iugoslaus comandants per Josip Broz ?Tito?.

La ciutat de Zvornik, estructurada al voltant del riu Drina. Foto: Igor Golubovi?

La ubicació estratègica de Zvornik, a la ribera del Drina i a la frontera entre Sèrbia i Bòsnia, va propiciar que la ciutat es convertís en un dels primers objectius dels atacs tant de les milícies sèrbies com de l'exèrcit iugoslau, convertit en un instrument al servei dels interessos del nacionalisme serbi.

Així, doncs, l'abril de 1992, poc després de l'inici del conflicte bèl·lic bosnià, les forces de l'Exèrcit Popular Iugoslau, amb la complicitat dels paramilitars de la Guàrdia dels Voluntaris Serbis, encapçalada per Zeljko Raznatovic, més conegut com a 'Arkan', van ocupar la ciutat de Zvornik i van destruir les seves mesquites al temps que assassinaven a milers de bosnians musulmans locals i condemnaven a la resta ja fos a l'exili o bé a un empresonament forçat en els camps de concentració controlats per les forces sèrbies.

Imatge de la Guardia dels Voluntaris Serbis, la formació paramilitar d'extrema dreta liderada per ?Arkan? popularment coneguda amb el sobrenom de ?tigres?. Foto: PA Images

Els serbis van prendre, doncs, el control absolut de la ciutat, un fet que va implicar que es fessin també amb les regnes del FK Drina. El club havia nascut després de la Segona Guerra Mundial amb l'objectiu de representar les diverses comunitats nacionals existents a la localitat i acabar amb les divisions ètniques que el futbol representava a la vila quan, abans del triomf dels partisans, hi existien dos equips, l'Zmaj od No?aja i l'Sloga. Aquests representaven, respectivament, a les comunitats sèrbia i bosniana musulmana sense barrejar-se entre elles.

El control serbi del FK Drina va provocar la depuració ètnica de l'equip on havia jugat Fahrudin Pjanic, bosnià de confessió musulmana, per tal de convertir-lo en una entitat completament sèrbia de la qual s'havien ?extirpat? els representants musulmans. Aquesta circumstància donava la raó al pare de Miralem Pjanic, que havia decidit marxar de Iugoslàvia en constatar, fruit de les seves visites a estadis d'arreu del país, que aquest estat multiètnic i federal s'encaminava a una guerra fratricida.

L'escenari que va viure Zvornik va ser, segurament, molt pitjor del que la família Pjanic havia previst. La ciutat va quedar sota control de les forces sèrbies i, arran dels acords de pau en el marc de la guerra de Bòsnia, va passar a formar part de la Republika Srpska, una circumstància que, en termes polítics, legitimava la neteja ètnica que s'hi havia produït.

Aquest fet va propiciar que el FK Drina, que havia nascut amb la voluntat d'aplegar totes les nacionalitats que conviuen a la ciutat, es convertís en un club íntegrament serbi que va passar a disputar les competicions esportives de la Republika Srpska fins que el futbol bosnià no va agrupar-se completament deixant enrere les divisions de caràcter ètnic. Exclosos del FK Drina oficial, els bosnians musulmans que, com Fahrudin Pjanic, havien jugat un paper clau en el desenvolupament del principal club de Zvornik van decidir crear una entitat alternativa que recollís l'herència multiètnica que representava el Drina i van constituir el FK Drina Zvornik Zivinice que,

arran de l'ocupació sèrbia de Zvornik, va haver d'establir-se a Zivinice, una localitat situada entre Zvornik i Tuzla i amb una àmplia majoria de població bosníaca.

Aquest nou FK Drina va participar, entre 1995 i 2000, quan es va produir la seva dissolució, a la lliga que organitzava la Federació de Bòsnia i Hercegovina, una de les dues entitats que, amb la Republika Srpska, constituïa l'estat independent de Bòsnia.

Un jove Pjanic vestint la samarreta del Metz francès, el seu primer club professional. Foto: FC Metz

Mentre el Drina patia aquest infortuni, Miralem Pjanic, el nadó que havia permès a la seva família abandonar Bòsnia i refugiar-se a Luxemburg, creixia inspirat per la passió pel futbol que li havia llegat el seu pare. Així, doncs, el petit dels Pjanic va començar una meteòrica carrera futbolística que, iniciada al FC Schifflange 95 -el club hereu del que, poc abans, havia ofert al seu pare la possibilitat de fugir dels conflictes balcànics i refugiar-se a Luxemburg- va dur-lo, passant pel Metz i el Lió francesos i per la Roma i la Juventus italians, a acabar fitxant pel mateix Barça on havia jugat Meho Kodro. Un bosniac que, com ell, havia enfilat el camí de l'exili poc abans de l'esclat de la tràgica guerra que va assolir la ribera bosniana del Drina.

Malgrat que Miralem havia crescut a Luxemburg i havia competit internacionalment amb la samarreta del seu país d'acollida, aquell jove que amb prou feines parlava el serbocroat de la seva terra natal no va dubtar a representar com a adult a Bòsnia i Hercegovina. El mateix país del que la seva família s'havia refugiat quan ell era tot just un nadó i havia viscut un tràgic destí com a conseqüència d'una cruenta guerra que havia assolat tota la ribera del Drina. Aquell riu que, històricament, havia estat tant un punt d'unió com de conflicte entre cultures i civilitzacions veïnes.